

[Guldberg.]

re. Det gælder vel alle partier her i folketinget, at vi stadig væk må erkende, at vi har nogle sociale områder, og at man ikke bare kan sige, at det og det slet ikke er noget problem. Vi fik et udmærket eksempel herpå med enkeltværelserne. Hvis boligministeren nu ikke alene havde sagt den lille venlige bemærkning, men også havde fremlagt et forslag, skal jeg garantere for, at hver gang den sag dukkede op igen, ville priserne på udlejningsenkeltværelserne stige. Det er det, vi får ud af det, og derfor beskæftiger jeg mig så meget med disse ting. Jeg mener, det er rigtigt at blive ved med at beskæftige sig så meget med dem, ikke så meget af hensyn til de enkelte love — særlig hvis de virkelig kan blive midlertidige — men af den grund, at hvis vi ikke vil se disse kendsgerninger i øjnene, har vi ingen jordisk chance for at finde frem til en langsigtet løsning, og så kommer vi aldrig af med skævhederne og uretfærdighederne, som i virkeligheden er blevet forøget. Vi behøvede i og for sig ikke at bore mere i det, hvis vi bare kunne blive enige om det.

Henning Philipsen: Jeg bliver lige nødt til at gøre den bemærkning til hr. Bendix, at hans regnekunst i hvert fald er relativ, når han hævder, at den omstændighed, at man gik ned til 50—50, skulle være to skridt frem. Jeg er helt sikker på, at adskillige, som beskæftiger sig med kommunale affærer, vil sige, at det var to skridt tilbage. Sagen er nemlig den ganske enkle, at man flyttede en hel del af tilskuddene over fra den progressive skat til staten til den proportionale skat til kommunen. Jeg kalder det i hvert fald to skridt tilbage.

Jeg talte typisering, og nu taler både hr. Bendix og hr. Guldberg om, at det i sig selv skulle betyde sterile miljøer. Det er ingenlunde tilfældet, for der er intet, der siger mig, at den omstændighed, at man typiserer, standardiserer en produktionsmetode, i sig selv skulle give sterile miljøer. Det beror på et andet spørgsmål, nemlig spørgsmålet

om bebyggelsesplan, spørgsmålet om, hvordan man udformer det enkelte byggeprojekt osv. Når jeg taler om typisering, taler jeg i særdeleshed om produktionsmetoden, den måde, hvorpå man fremstiller de enkelte boliger, henholdsvis de enkelte elementer, bokse, eller hvad man nu i øvrigt kalder det. Men hvad der er nok så væsentligt i den forbindelse, er, om man ad den vej kan opnå nogle billigere priser samtidig med, at man i hvert fald ikke behøver at gøre det til et sterilt miljø.

Må jeg dernæst sige en ting vedrørende indsnævring af konkurrencen. Jeg tror, at hvis vi skal videre, hvis vi skal afskaffe boligmangelen, hvis vi vil have et tilstrækkeligt stort antal boliger her i dette land, kan vi ikke klare os med lappeskomageriet længere, når det drejer sig om at bygge boliger. Et stort projekt af en antagelig størrelse kan nu engang ikke overlades til en tilfældig murermester eller en tilfældig tømrermester, der kommer et eller andet sted udefra. Han har for det første ikke kapaciteten, han er ikke i stand til at præstere den, og for det andet har vi i adskillige tilfælde set, at nogle af dem ikke kan klare opgaven med det resultat, at de går ned. Og hvem kommer til at betale det i den sidste ende? Det gør lejerne. Det har givet til resultat, at bagefter er det blevet betydelig dyrere, end det i det oprindelige tilbud var beregnet til.

Jeg skal ikke forsvare boligministeren, det kan han godt selv; men når hr. Guldberg bemærker til boligministeren, at hver gang han holder en ny tale, falder obligatio-nerne, synes jeg netop, hr. Guldbergs bemærkninger understreger det rigtige i det, jeg sagde: så er det i høj grad nødvendigt, at man får fjernet den private finansiering fra boligbyggeriet, for en af årsagerne til, at det er gået så galt, er jo netop, at man har den private finansiering i boligbyggeriet. Det har man ganske enkelt ikke villet erkende.

En sidste bemærkning: hr. Guldbergs ord om ejerlejligheder i forhold til andelsboligforeninger synes jeg bør kommenteres, al